

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

Europeiska kommissionens förslag på nytt mandat för Europeiska unionens narkotikabyrå

Länsstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över förslaget på nytt mandat för Europeiska unionens narkotikabyrå.

Er beteckning: S2022/00625

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länsstyrelsen är positiv till Europeiska kommissionens förslag om utökat mandat för Europeiska unionens narkotikabyrå för att möta en alltmer komplex narkotikasituation och narkotikamarknad.

Länsstyrelsen delar kommissionens bedömning att ett utökat mandat kan leda till ökad kapacitet att möta nuvarande och kommande utmaningar inom narkotikaområdet.

Länsstyrelsen anser att Folkhälsomyndigheten bör ges ett ökat ansvar att tillgängliggöra den information och kunskap som Narkotikabyrån producerar, för att det ska kunna tillämpas i det preventiva arbetet på lokal och regional nivå.

Länsstyrelsen delar uppfattningen att narkotikafrågan till stor del är global och därför behöver adresseras på internationell nivå.

Länsstyrelsen har inga synpunkter på budget och organisatorisk utformning.

Synpunkter på förslaget

Narkotikabyråns huvudsakliga uppgift ska även fortsatt vara insamling, analys och spridning av data. Med ett utökat mandat kommer följande områden att stärkas; bevakning, tidigt varningssystem och riskbedömningar, kompetensutveckling och internationellt samarbete.

1. Bredare ansats på blandbruksfrågor

Vi ser att blandbruk blir allt vanligare, både vad gäller etablerade narkotikaklassade preparat såväl som kombinerat med nya psykoaktiva substanser (NPS). Länsstyrelsen är positiv till att byrån får ett ökat fokus på blandbruk eftersom det bidrar till ökad kunskap om blandbruksfrågor på EU-nivå och i Sverige.

Länsstyrelsen konstaterar att förslaget sannolikt kommer innebära att medlemsländerna behöver rapportera in nya data kopplat till blandbruk.

2. Ökad kapacitet för bevakning och hotbedömning

Länsstyrelsen bedömer att ett tydligare mandat att bevaka utvecklingen på narkotikaområdet kan leda till ökad kunskap om narkotikasituationen i Europa och Sverige.

Länsstyrelsen är positiv till att öka kapaciteten för hotbedömning. Ett europeiskt narkotikavarningssystem "Early Warning System" kan bidra till ökad möjlighet att identifiera nya trender, utmaningar och möjligheter. Detta kan leda till en ökad beredskap att snabbt nå ut med information till berörda målgrupper.

Exempelvis har länsstyrelserna bistått Folkhälsomyndigheten med att sprida information om Varningssystem för narkotika (VSN) för att rapportera information om nya substanser, hälsofarliga substanser och förändrade drogmönster inom Sverige. VSN-portalen förvaltas och administreras av Folkhälsomyndigheten och utgör en bra länk mellan varningssystem inom Sverige och EU.

3. Etablering av ett virtuellt kriminaltekniskt och toxikologiskt laboratorium

Länsstyrelsen har svårt att bedöma hur utvecklandet av ett virtuellt laboratorium skulle påverka svenska laboratorier och tar därför inte ställning för eller emot förslaget.

Länsstyrelsen ser däremot att en ökad samverkan mellan medlemslänternas laboratorier kan medföra en ökad kvalitetssäkring samt ett starkare stöd för länder som saknar högkvalitativa laboratorier.

4. Stärkt roll för nätverket REITOX, som består av nationella "Focal Points"

Folkhälsomyndigheten har ett regeringsuppdrag för att samordna det nationella ANDTS-arbetet som sträcker sig till 2025. Folkhälsomyndigheten är idag nationell "Focal Point" och rapporterar årligen in data till narkotikabyrån för Sveriges räkning. Länsstyrelsen bedömer att Folkhälsomyndigheten fortsatt är väl lämpade att vara Sveriges nationella "Focal Point".

Länsstyrelsen anser att Folkhälsomyndigheten är bäst lämpad att ta ställning till de specifika kraven som föreslås ställas på nationella "Focal Points".

Länsstyrelsen är positiv till att minimumkrav ställs på nationella "Focal Points" eftersom det kan bidra till utökad datainsamling, högre kvalitet och mer jämförbara data mellan medlemsländerna. Detta i sin tur ger ökade möjligheter för fördjupade analyser på EU-nivå, vilket kommer till nytta för medlemsländerna.

Länsstyrelsen är positiv till att processen för insamling av data centraliseras och förenklas, eftersom det potentiellt kan leda till att lägesbilder och analyser når ut till berörda aktörer snabbare än tidigare.

5. Ökad kompetens för informationskampanjer och riskkommunikation

Länsstyrelsen anser att EU:s narkotikabyrå har en unik möjlighet att presentera goda exempel på insatser från olika länder och koppla ihop detta med jämförbara data. Detta ger ökad förståelse för vad som fungerar i praktiken och kan vara ett stöd för medlemsländerna.

Länsstyrelsen anser att Folkhälsomyndigheten bör ges ett ökat ansvar att tillgängliggöra den information och kunskap som Narkotikabyrån producerar. Det kan

handla om att översätta texter till svenska såväl som anpassning av information och insatser till en svensk kontext. Detta är nödvändigt för att kunskap, information och material ska kunna tillämpas i det preventiva arbetet på lokal och regional nivå.

Ett positivt exempel är verktyget EDPQS, European Drug Prevention Quality Standards, för att systematisera och kvalitetssäkra ANDTS-arbetet. Här har Folkhälsomyndigheten tagit fram en snabbguide på svenska och en kortare E-utbildning för att underlätta implementering och användning på regional och lokal nivå.

6. Ökad kapacitet i tillgångs- och säkerhetsfrågor

Ett tydligare fokus på internationell samverkan mellan länder och europeiska organ, som Europol, skulle stärka kunskapen om produktion, distribution och narkotikamarknaden. Det skulle bidra till bra underlag för det brotts- och drogförebyggande arbetet i Sverige.

Länsstyrelsen är positiv till att byrån får ett utökat fokus på tillgångs- och säkerhetsfrågor, eftersom narkotikamarknaderna är globala behövs ett internationellt samarbete och ett EU-perspektiv på frågan.

7. Förtydligande av den internationella dimensionen

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att omvärldsbevaka och ha ett gott samarbete med tredje land, eftersom den globala utvecklingen påverkar utvecklingen i Europa och Sverige.

De som medverkat i beslutet

Detta yttrande har beslutats av tf. länsöverdirektören Magnus Peterson, efter föredragning av samordnare ANDTS Ulrika Ankargren. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen Annika Lidström och länsamordnare ANDTS Amanda Walter Söderberg deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.